

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

XIII. An Sacramenta conferant gratiam ex opere operato?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

gunt subesse vim magnam Sacramentis, quæ sit extra fidem efficax.

AUTOR. Expositio hæc pugnat priori. 1. Quia si opus operatum sit opus meritorium suscipientis; quæ potest excludere fidem, sine qua est impossibile placere Deo? Heb. II. 2. Conc. Trid. Sess. 6. Can. 6. docet initium iustificationis fieri à Fide & pœnitentia.

Itaq; conferre gratiam ex opere operato, est, Conferre eam ex Vi Actionis sacramentalis, ad hoc à Deo institutæ, & non ex merito operantis. Vnde Aug. l. 4. de Baptismo. c. 24. *Ipsum Sacramentum per se ipsum multum valet: se ex Dei voluntate, quæ est causa principalis; non fides operantis; quia hæc extrinsecè accedit ad efficientiam Sacramenti; & ab infantibus abest, in quibus tamen vis Sacramenti operatur.*

QVÆSTIO XIII.

An Sacramenta conferant gratiam ex opere operato?

LUTHERVS cum omni Secta sua volunt, Sacramenta immediate habere efficientiam gratiæ; sed nuda esse signa: mediatè tamen excitare fidem iustificantem, sic representando oculis, seu verba auribus. **MELANCHTHON** in *Locu*, horrendum errorem Papistarum appellat, quod Sacramenta iustificare dicant: cum sint solum signa promissionis, sicut & pictura rerum, ait in *Apolo- gia ad art. 13* & libro contra *Anabaptistas*. Annis Posterioribus, forsân argumentis nostris pressus, phrasin loquendi mutavit in vicinam nostræ; sed nil sententiam; Patremque sua secuta proles est; præsertim *Kemnitius* *part. 2. Exam.*

CALVINVS *Inst. l. 4. c. 14. §. 6.* Constantè diserteque consentit; vsus eadem picturæ similitudine, & §. 18. exemplo Iridis ac Velleris. Et in *Antidoto Sess. 7. Can. 5.* Tum effectum habent Sacramenta, si fidei seruiunt. Et *Can. 8* Eo modo gratiam efficiunt, quo Verbum prædicatum. Sic & **BEZA**, cæterique vniuersi:

SVADENT. Quia, 1. Heb. 10. *Iustus &*

fide vivit: ergo non ex Sacramentis. Rom. 10. *Corde creditur ad iustitiam.* & c. 2. Mar. ult. *Qui crediderit & Baptizatus.* & c. Ergo qui non credit, etsi baptizatus sit, condemnatur. Dicit. *Qui non crediderit, condemnabitur:* Non dicit, qui non baptizatus fuerit, condemnabitur: ergo sola fides saluat, non Baptismus. 3. Rom. 4. *Credidit Abraham, & reput.* & c. Sicut ergo fides, non Circumcisio, eum saluauit; ita nunc & fides, non Baptismus. Hæc Luth. & Calu. 4. **Zwinglius** libro de vera & falsa religione, Luc. 5. *Quis potest dimittere peccata, nisi solus Deus?* Ergo non Sacramenta. 5. **Kemnitius** Eph. 5. *Mundans eam lauacro aquæ in Verbo vitæ:* Verbiigitur vis est tota ad fidem iustificantem. Testimonia Patrum & Rationes vanè aggerunt apud *Bellarmin. l. 2. cap. 10. & 11.*

AUTOR. Sacramenta sunt veræ instrumentales causæ gratiæ, idque ex opere operato. 1. Quia sic Scriptura in meo *Antichristo* *part. 3. q. 4.* 2. Huc prophetiæ spectantur. Isa. 1. *Lauamini, mundi esloti, id est, aiunt S. Patres, baptizimini, hoc cum effectu, vt mundemini.* Ezech. 36. *Effundam super vos aquam mundam, et mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris, et dabo vobis cor nouum.* Mich. 7. *Proiciet in profundum maris omnia peccata nostra.* Zach. 13. *Erit fons patens in ablutionem peccatoris.*

3. **FIGURÆ** declarant idem apud *Bellarmin. lib. 2. cap. 4.* Concilia prætereo, Nubemque S. Patrum Græcæ, Latinæque Ecclesiæ.

4. **RATIONES** euincunt. 1. Sacramenta efficaciter conferuntur etiã non intelligentibus: ergo sunt signa verè præctica, non solum significatiua ad excitandam fidem. 2. Verba & Signa Sacramentalia pendent ex diuina Institutione, non humana: Ergo etiã

supernaturale quid efficiunt. Quia cæteroquin ab humana autoritate potuissent institui. 3. Sacramenta pendent à Deo non solum in Institutione; sed etiam Vsu: Ipse enim est qui per ministros baptizat, consecrat, &c. non ergo nudè significant, sed quid efficiunt. Nam cum cætera humana signa solum significant, diuina nil ab iis distarent vt meliora. Plura vide in *Geneal. p. 3. q. 2.*

DICO AD I Sed non ex sola viuit: vnde & Sacramentis est locus. Et sensus verus est, Iustus ex fide constanter expectat promissâ Dei. Ita *Abacuc. 2.*

AD II. Fides saluat, non sola, sed cum Baptismo; Eratque inferendum: Ergo non solus Baptismus saluat: Non; Baptismus non saluat. Vt si dicam: *1. Cor. 13.* Fides nil prodest sine charitate: ergo fides nil prodest: Malè. Dein; à genere ad speciem valent argumenta negatiua; vt non est animal; ergo nec homo: affirmatiua non valent; vt, Est animal, ergo & homo. Sic, qui non crediderit, condemnabitur: non contra semper.

AD III. Abrabæ fides & obedientia meruerat, vt primus haberet Sacramentum Circumcisionis in privilegiū, velut *Signaculum σφραγίς*, non σφραγίς signum, iustitiæ fidei, id est, velut testimonium iustitiæ suæ, non vt signum propositum ei ad excitandam fidem. Vide *suprà quæst. 3.*

AD IV. Atqui Christus ibidem in paralytico ostendit, se etiam vt Homine peccata dimittere. Dein; hominibus dixit, *Ioann. 20.* Quorum remisistis peccata, &c. Deus tamen Solus propria Autoritate dimittit.

AD V. *Ecce Verbum vita non intelli-*

gitur concio; sed forma Sacramenti, seu Verbum practicum consecratorium. Ita ibi interpretes.

Q V Æ S T I O XIV.

An Sacramenta Veteris & Nouæ Legis differant in effectu iustificationis?

LUTHERVS lib. de Captiuit. Babyl. cap. de Baptismo. Error est, Sacramenta nouæ legi differre à Sacram. veteris Legis, penes efficaciam significationis, id est, quod nostra efficaciter significant faciendo, quod figurant, non illa. 2. Distinguit autem Vetera Sacramenta, in habentia ann. xam. promissionem, vt Iris Noe, Vellus Gedecous, Umbra reuersa Ezech. h. Alia nullam habentia: vt expiatoriæ ceremoniæ. Ista nostris paria; hæc inferior: facit in virtute efficientiæ significationis.

CALVINVS Instit. lib. 4. cap. 14. §. 23. Hoc dogma, quod Veteris Legis Sacramenta Dei gratiam adumbrarint: hæc Nouæ præsentem conferant, penitus explodendum est. Sic consentit Luthero. Dissentit in isto: Neque tamen negamus, quod vberior sub Christi regno percipiatur gratia. Sic in Antidoto Sess. 7. Can. 2. Patem voluit Lutherus. Dein; Calvinus §. 12. Purificationes Iudæorum ponit inter vera Sacramenta paria cæteris: Lutherus vult inferiora effectu.

KERNITIVS in part. 2. Exam. admittit Lutheri distinctionem veterum signorum: & vberiore gratiam Caluino: Cum vtroque condemnat Catholicos.

SVADENT ferè istis: 1. **CALVINVS** Instit. lib. 4. cap. 16. §. 3. & 4. Par est Circumcisionis & Baptismi promissio, scilicet de remissione peccatorum. Hinc *Eph. 2.* gentiles erant sine Deo, quia sine Circumcisione. 2. *Leuit. 4. 5. 6.* dantur oblationes pro peccatis remittendis. 3. Instit. l. 4. c. 14. §. 21. ex *1. Cor. 10.* Eandem escam spiritalem manducauerunt, & eundem potum spiritalem biberunt. Quis inane ausit facere signum illud, quod veram Christi Communionem Iudæis exhibebat? Ergo in Sacramentis paria nobis facit, nec

vll. m.